

HET OVERKOMT JAARLIJKS ENKELE TIENTALLEN VADERS: vals beschuldigd worden van kindermisbruik of verkrachting. Wraak of de strijd om de kinderen vormt vaak het motief. Ook al wordt later aangetoond dat de aantijgingen onterecht zijn, de levens van deze mannen zijn geruïneerd.

een leven aan diggelen

'Ik wil dat de klok wordt teruggezet. Naar maandagochtend 13 februari 2006. Naar de tijd dat er nog niets aan de hand was. Naar het moment dat ik gezellig aan de ontbijttafel zat met mijn dochter en zoon. Naar de periode dat ik kans maakte op een nog betere baan. Naar de tijd dat ik mijn leven nog had. Ik wil het allemaal terug. Maar ik weet... ik moet realistisch zijn.'

De stem van Fabian (48) – een gefingeerde naam – trilt. Zo nu en dan valt hij stil. Na al die jaren is het nog steeds moeilijk erover te praten. Over zijn kinderen, die hij al zes jaar niet heeft gezien. Over de vrienden, die verdwenen. Over de banen, die hij misliep. En over degene met wie de ellende allemaal begon: zijn ex, die hem vals beschuldigde nadat hij met haar had gebroken omdat ze was vreemdgegaan.

Aanvankelijk zou hij haar hebben mishandeld, later kwamen daar nog zwaardere aantijgingen bij: hij zou haar jarenlang hebben misbruikt. 'Als een vrouw zegt dat ze verkracht is, gaat de slachtoffer-trein rijden. Die dendert maar door', zegt hij met ingehouden woede. 'Niemand die zegt: stop, zijn we wel goed bezig?'

Fabian is het slachtoffer van een valse aangifte. Volgens de Landelijk Expertisegroep Bijzondere Zedenzaken (LEBZ) overkomt dit enkele tientallen vaders per jaar. De groep bestaat uit zedenrechters, psychologen en orthopedagogen. Ze onderzoeken jaarlijks ongeveer vijftig zedenzaken waarbij het vermoeden bestaat dat de aangifte niet klopt. In een groot deel van de gevallen blijkt dat de moeder na een scheiding de vader vals beschuldigt. Uit wraak, of in de hoop zo de strijd om de kinderen te winnen. Geregeld gebeurt het dat

de vrouwen op den duur in hun versie van de 'werkelijkheid' gaan geloven, of dat ze zo verstrikt raken in de leugens dat ze niet meer terug kunnen. En ook als deze zaken – veelal op advies van de expertisegroep – worden geseponeerd of eindigen in vrijspraak, kampen de vaders de rest van hun leven met de gevolgen. Fabian: 'Ik ben op een maandagochtend opgepakt. Ze hebben me gearresteerd tijdens een schooluitje van mijn zoon. Voor de ogen van mijn 7-jarige zoon, zijn klas, leerkrachten en ouders. Dat was de laatste keer dat ik hem zag.'

Terug naar Fabian. 'Je hebt geen idee wat je overkomt als je gearresteerd wordt. Je denkt: ik ga naar het bureau voor wat vragen en kan weer naar huis. Maar dan zit je opeens in een verhoorruimte. Je moet je riem afdoen, de veters uit je schoenen halen en je hoort een agent zeggen: 'Je hebt je ex-vrouw mishandeld en verkracht. Je gaat naar de gevangenis en zal je kinderen nooit meer zien.'

De eerste nacht in de kleine cel met de betonnen muren en het zweterige skaileren matras krijgt Fabian voor het eerst van zijn leven claustrofobische aanvallen. 'Ik dacht: ik red dit niet. Ik wil een arts, ik wil een slaapmiddel.' Maar dat mag niet. Na een dag of drie wordt hij voorgeleid bij de rechter-commissaris, die bepaalt of iemand langer in voorlopige hechtenis blijft of naar huis mag in afwachting van de strafzaak. 'Daar zit je dan: ik had al die nachten niet geslapen, ik droeg dezelfde kleren waarin ik was opgepakt en ik voelde me vies. Ik dacht: de rechter-commissaris zal wel naar me luisteren. Maar nee, hij stuurde me naar de Bredase Koepel.'

Zes weken lang zit hij op de zedenafdeling van deze Brabantse gevangenis. Te midden van veroordeelde zeden-delinquenten. 'Dat drong in eerste instantie niet tot me door, ik zat in voorlopige hechtenis en dacht dat dat ook voor de anderen gold. Langzamerhand realiseerde ik me dat ik tussen mensen zat die veroordeeld waren voor de meeste vreselijke misdrijven, onder meer met kinderen.' Uiteindelijk wordt hij na zes weken vrijgelaten. Hij mag thuis zijn strafzaak afwachten, mits hij geen contact zoekt met zijn ex en de kinderen. 'Daar sta je dan opeens buiten de gevangenispoort. Met een zak vieze kleren. Mijn ouders kwamen me ophalen, want tegen die tijd waren mijn vrienden al afgehaakt.'

Hij komt terug in een leeg huis. Zijn kinderen, die voor de arrestatie bij hem woonden, zijn vertrokken. En in de nieuwbouwwijk waar hij en zijn ex nog geen jaar eerder waren komen wonen, wordt hij met argwaan bekeken. Veel meer dan 'hallo' wordt er niet meer tegen hem gezegd door de burens. 'Ik was in die tijd bezig met overleven.' Hij ontmoet zijn nieuwe vrouw en gaat op zoek naar een nieuwe baan. 'Maar de eerste twee functies liep ik al meteen mis doordat ik niet op tijd een Verklaring Omtrent Goed Gedrag kreeg. Bovendien moest ik een gat op mijn cv verklaren.' Uiteindelijk vindt hij een baan. 'Beneden mijn niveau en duizenden kilometers van huis. Maar je moet toch wat', vertelt hij via de telefoon vanuit het buitenland, waar hij het grootste deel van het jaar woont. 'Met mijn nieuwe vrouw heb ik een skype-relatie.'

Niet alleen thuis is het stil, ook van de kant van justitie

hoort hij lange tijd niets. Pas in 2009 wordt hij opgeroepen voor de rechtszaak. En op 29 april van dat jaar wordt hij vrijgesproken. Er zijn dan drie jaar en drie maanden verstreken sinds zijn arrestatie. 'Daarna heb ik onmiddellijk actie ondernomen. Ik heb klachten ingediend tegen politie, tegen het OM en tegen mijn ex. En ik ben een procedure gestart om mijn kinderen weer te zien.' Maar, concludeert Fabian nu, 'we zijn alweer bijna drie jaar verder en ik sta nog steeds letterlijk en figuurlijk met lege handen.'

Oké, geeft hij toe, er is een onderzoek geweest van de expertisegroep, waarin wordt geconcludeerd wordt dat er geen enkele onderbouwing is voor de beschuldigingen van zijn ex en dat de politie fouten heeft gemaakt. En ja, er is een onderzoek geweest van de politie zelf, waaruit ook blijkt dat ze ernstige fouten heeft gemaakt. Er is zelfs een excuusbrief, ondertekend door toenmalig korpsbeheerder Opstelten. Maar het baat allemaal niet. Twee pogingen om rechtsherstel en een schadevergoeding te krijgen van de politie en het OM strandden wegens gebrek aan vertrouwen.

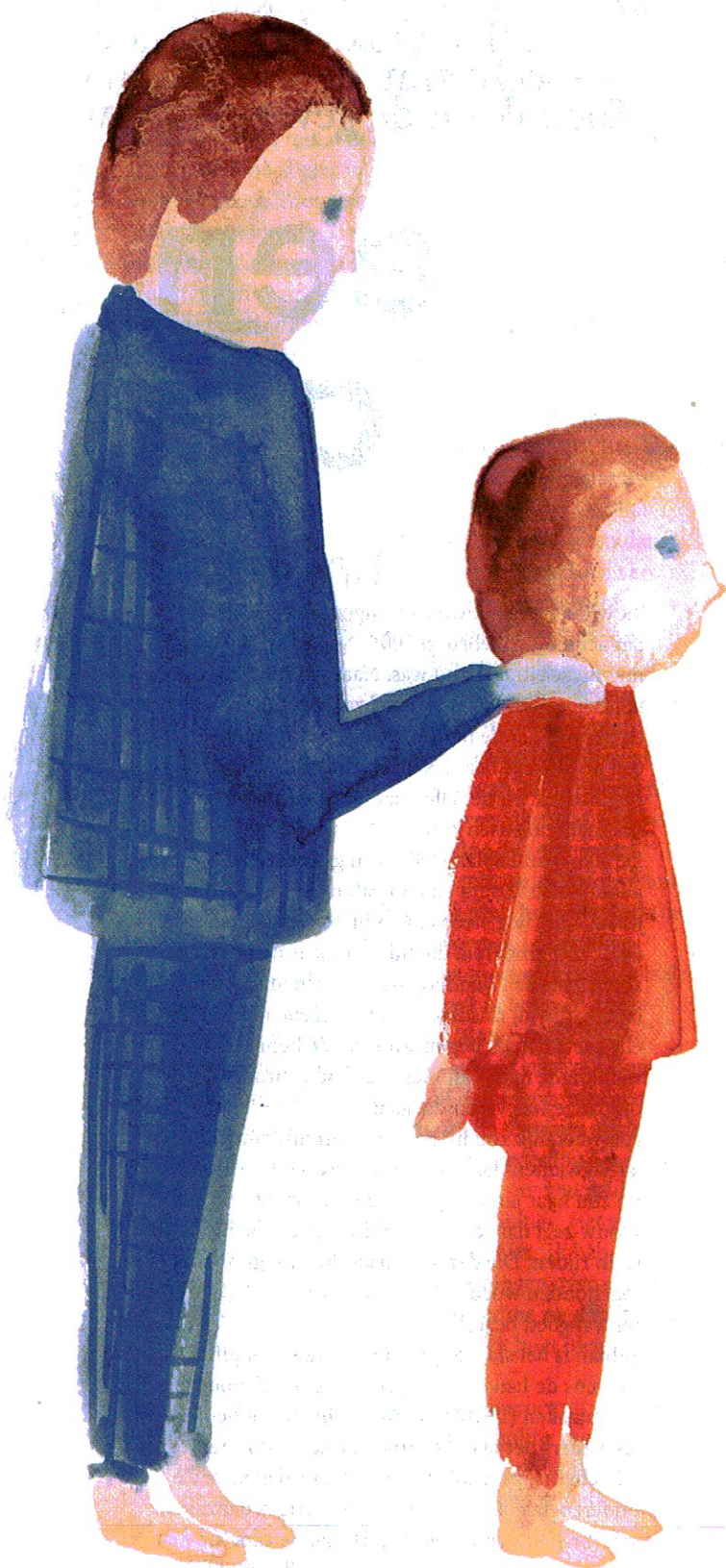
Onlangs begon hij nog een juridische procedure in de hoop dat zijn ex alsnog wordt vervolgd. 'De politie wilde de aangifte pas na flink aandringen opnemen. Later heeft het OM de zaak geseponeerd. Dus toen ben ik zelf een zogenoemde artikel-12-procedure begonnen in de hoop dat de rechter wél vindt dat het een zaak is.' Ook dat mislukte. Volgens het gerechtshof zal de vervolging van zijn ex niet succesvol zijn, omdat het juridisch-technisch lastig te bewijzen is dat zijn ex hem opzettelijk vals beschuldigd heeft. 'Zowel politie als het OM zegt: wat jou is overkomen, is een horrorscenario. Maar als puntje bij paaltje komt en de schade die veroorzaakt is, opgelost moet worden, doet niemand iets.'

'Er komt een moment dat je je moet afvragen: wordt het geen tijd dat ik met deze onrechtvaardigheid leer leven?', zegt Chris Veraart. De oud-advocaat is auteur van het boek *Valse zeden*. Tijdens zijn werkzame leven stond hij honderden zedenverdachten bij, van wie velen vals waren beschuldigd. Zijn ervaring: het OM en de politie kiezen op voorhand voor het verhaal van het vermeende slachtoffer. En als

dat niet blijkt te kloppen wordt de tragiek van de beschuldigde vader nauwelijks onderkend. Het aanpakken van degene die de valse aangifte deed, is geen prioriteit van de politie en het OM, aldus zijn ervaring. 'Ze denken: we hebben wel wat beters te doen', zegt Veraart. 'En als je je daar niet bij neerlegt en je vecht terug,

levert dat, zoals in het geval van Fabian, rapport na rapport op waarin wordt gesteld dat je toch wel een goeie vent bent. Maar uiteindelijk leveren die papieren alleen maar teleurstelling na teleurstelling op, want er wordt niets mee gedaan.'

ZES WEKEN ZIT HIJ OP DE ZEDEN- AFDELING VAN DEZE GEVANGENIS

'We zijn alerter geworden'

'In zowel de zaak van Peter als die van Fabian hebben het OM en de politie fouten gemaakt, zegt John Remmerswaal, plaatsvervangend hoofdofficier van het OM in Breda. Volgens hem en korpsbeheerder Peter Noordanus hebben beide organisaties van de fouten geleerd en zijn zedenrechters tegenwoordig beter getraind om eventuele valse aangiften tijdig te signaleren. Remmerswaal: 'Jarenlang waren we in dit soort zaken te veel gericht op het verhaal van de aangever. We zijn alerter geworden. We laten ons niet alleen meer leiden door het scenario dat de aangever schetst en onderzoeken in een zo vroeg mogelijk stadium ook andere scenario's.'

Het blijft echter wel complex om degene die een valse aangifte heeft gedaan te vervolgen. Dat de ex van Peter vervolgd wordt wegens smaad is 'best bijzonder', aldus Remmerswaal. In het geval van Fabian heeft het OM besloten zijn ex-vrouw niet te vervolgen. 'De rechtbank heeft in die zaak geconcludeerd dat hij vrijgesproken moest worden en dat er in het onderzoek van alles mis is gegaan. Ik suggereer niet dat Fabian het wel gedaan zou hebben, maar je moet als OM jezelf de vraag stellen: kunnen we bewijzen dat het echt niet gebeurd is én dat sprake is van een valse aangifte? Dat vinden we in deze zaak niet zonneklaar.'

Ook Fabian weet dat zijn kansen slinken naarmate de tijd verstrijkt. In zijn woonkamer herinnert bijna niets meer aan de tijd dat zijn kinderen er nog woonden. Maar wie in zijn werkruimte kijkt, ziet de foto's en kindertekeningen hangen die hij kreeg met zijn verjaardag – zes jaar geleden. En op de bovenverdieping vind je twee kinderkamers waarin de tijd heeft stilgestaan. De strijd om zijn kinderen weer te zien is verzand in een slepende procedure. 'Ik moet realistisch zijn. Ze zijn opgevoed door een vrouw die de vreselijkste dingen over mij heeft verteld.'

De kans dat zijn ex, of de betrokken agenten die fouten hebben gemaakt, nog strafrechtelijk aangepakt worden, wordt ook steeds kleiner. Momenteel doet de rijksrecherche nog onderzoek naar de gemaakte fouten, en de vraag of de betrokken agenten vervolgd kunnen worden. Veel verwacht hij daar niet van. Het is bijna zes jaar geleden dat hij gearresteerd werd voor de ogen van de klasgenoten van zijn zoon. En dan zijn de zaken verjaard. 'Uiteindelijk lost de tijd alles op en komt iedereen ermee weg, dat is zijn grote angst. Maar', zegt hij resoluut, 'ik geef niet op. Mijn leven is volledig overhoop gegoooid en zal nooit meer hetzelfde zijn. Daar leg ik me niet bij neer, ze mogen er niet mee weggelaten worden.'